

IMMIGRACIÓ I CIUDADANIA

Caravana Obrint Fronteres 2017. Destinació: Melilla Denúncia a la vulneració dels DDHH de les persones en moviment a Europa

Montse Benito, Mª Dolores García i Joana Mª Perelló

El passat mes de juliol, entre els dies 14 i 22, va tenir lloc la segona acció de la «Caravana Obrint Fronteres», en la qual participem algunes de les companyes de Entrepobles de diferents territoris. Aquesta xarxa és una plataforma estatal que va néixer el 2016 amb la caravana a Grècia i actualment està formada per més de 100 col·lectius i organitzacions, entre elles Entrepobles.

*Una caravana
de resistència i
acció política
amb mirada
feminista*

L'objectiu principal és el de denunciar les polítiques migratòries criminals i d'asil de la UE i dels seus estats membres, concretament en aquesta segona edició les de l'estat espanyol. Per això la nostra destinació final era Melilla (Frontera Sud), passant per Madrid, Sevilla, Algeciras, Tarifa, Málaga i Almeria, denunciant la vulneració sistemàtica dels DDHH que es dona en aquesta frontera.

*Incorporar
el feminisme
significa
visibilizar
a les dones,
reconeixent
la particular
violència que
enfrenten i
reconeixent-les
com a subjectes
actius i polítics*

Un viatge ple de solidaritat, reivindicació, aprenentatges, experiències, cures i calidesa humana, compost per més de 450 persones de tot l'estat espanyol. Hem tractat d'enfortir els llaços solidaris entre els pobles, teixits en totes direccions i des de tots els territoris. Juntes hem recorregut molts quilòmetres omplint els carrers d'aquestes ciutats amb crits i càntics de «Solidarité, avec les sans papiers», «Ni CIE's ni fronteras, ni muerte en las pateras», «Ongi etorri errefuxiatuak», «Papeles para todas o todas sin papeles», «Libertad, libertad, detenidas por migrar», «Las vallas matan, Europa remata», «Ninguna persona es ilegal» o «Dones lliures en territoris lliures».

Una caravana de resistència i acció política amb mirada feminista, quant a participació (un 70% de dones) i quant a fer visible la presència de les dones en els processos migratoris, com a protagonistes. Incorporar el feminisme significa visibilizar a les dones, reconeixent la particular violència que enfrenten i reconeixent-les com a subjectes actius i polítics. És absolutament necessari posar en valor el seu esforç i el seu treball, la seva lluita diària i les seves resistències. Dones que travessen fronteres convertides

en zones de guerra, espais militaritzats en els quals el patriarcat les agredeix doblement fent més profundes les desigualtats, multiplicant la violència, l'exploració i l'exclusió. La violència sexual, component endèmic de tots els conflictes, és usada a la frontera i en el seu camí com un arma més.

Una caravana viva en tot el recorregut, amb accions organitzades «in situ» responnent al dia a dia del que estava succeint al nostre al voltant: acció a l'aeroport de Sevilla denunciant les devolucions en calent, «performance» simulant un naufragi a la costa de Tarifa, acció a Melilla davant l'exministre d'Interior Fernández Díaz, presentació a Melilla d'una queixa formal davant la delegació de govern per l'actuació de les forces policials a la frontera, lliurament de demandes a l'actual Ministre d'Interior a Almeria.

Les actuacions de l'Estat espanyol i la major part dels estats membres de la Unió Europea, despleguen mecanismes destructors de vides humanes, doncs si no maten directament com va passar a la platja de Tarajal a Ceuta el 2014, deixen morir a milers de persones, ja sigui a través d'intervencions de les forces i cossos de seguretat de l'Estat; a través dels discursos dels membres del Govern i altres institucions públiques, que reforcen i legitimen aquests mecanismes; o a través del simple desistiment de responsabilitats, com l'omissió de socors a qui està en perill de mort.

Hem pogut contrastar que són pràctiques habituals les devolucions col·lectives il·legals (devolucions en calent), l'omissió de socors i del Dret del Mar a persones que naufraguen

Assemblea de la Caravana a Sevilla

en aigües espanyoles, i que en molts casos s'acudeix a la gendarmeria marroquina, fins i tot estant en aigües de la jurisdicció espanyola; l'abandó de nens i nenes en mobilitat (els mal anomenats MENES, menors no acompanyats) als carrers de Melilla, sense aplicar-los els acords internacionals de l'interès superior del menor; les condicions dels CIE (Centres d'Internament per a Estrangers), on romanen privats de llibertat i en pessimes condicions, persones que no han comès cap delictes; la externalització de fronteres a tercers països (Turquia, el Marroc) pagant-los moltíssims milions perquè facin el paper brut que els països europeus no volen fer, o els discursos i arguments que fomenten el racisme i la xenofòbia, el menyspreu i el rebuig.

Sabem que no estem davant situacions que succeeixen de manera aïllada, sinó davant una arquitectura d'impunitat que permet la sistemàtica violació dels drets per part de les institucions de la Unió Europea, i particularment de l'Estat espanyol. La «normalització» d'aquestes violacions de drets humans és una de les realitats més doloroses que hem enfrontat. No solament és preocupant, és i ha de ser indignant, perquè no són morts, són assassinats.

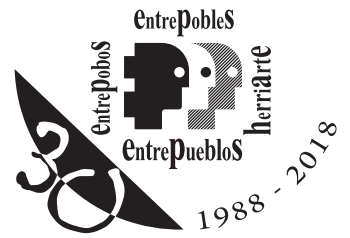
A la frontera es viuen de manera especialment salvatge les conseqüències del racisme i el patriarcat estructural, com hem pogut

comprovar. Les realitats que sofreixen les persones migrants són ocultades. Les silencis la por a la deportació, el tracte vexatori que sofreixen contínuament, la seva pobresa, la repressió. Melilla, aquesta zona de no dret. Es construeix sobre el racisme social i institucional, la pràctica de maltractaments i tortura, tot fonamentat en un lucratiu model securitari que suposa milions a moltes empreses i lobbies del sector.

No es compta amb mecanismes adequats per garantir la seguretat i la protecció de les víctimes de tracta o de les persones LGTBI.

A més volem també visibilitzar i denunciar la situació de les dones a Melilla que està travessada per les característiques precàries del treball transfronterer, en les que els ocupadors i altres actors es beneficien de la mà d'obra barata i dels buits legals que exacerbem la precarietat laboral. Concretament, les dones «portadoras», que transporten mercaderies cap al Marroc sobre les seves esquenes o a les seves mans per poder proveir d'ingressos al seu nucli familiar, estan exposades a un conjunt d'abusos i agressions; i les treballadores de la llar, de les quals la situació d'exploació laboral és vergonyosa i inhumana.

Desconeixem en escriure aquest article quin serà el futur de la «Caravana Obrint Fronteres». Les accions més potents fins ara, han estat les rutes a Grècia el 2016 i a

La «normalització» d'aquestes violacions de drets humans és una de les realitats més doloroses que hem enfrontat

No es compta amb mecanismes adequats per garantir la seguretat i la protecció de les víctimes de tracta o de les persones LGTBI

Melilla aquest 2017. En aquests moments s'està treballant en un procés de discussió als diferents territoris i en una propera assemblea general sobre el model de caravana i la destinació pel 2018.

Des de Sevilla, per la proximitat a la Frontera Sud, Entrepobles ha estat participant en les reunions que van marcant les estratègies

treballa per afrontar aquesta realitat, que a més se sustenta, com tots els dispositius de repressió, en el lucre. Per això, s'anima activament a sumar-se al boicot de les companyies que gestionen els macro vols especials de deportació, que suposen entorn de 12.000.000 € anuals. Actualment la contracta la té una UTE formada per Viatges

*És necessari
 trencar aquesta
 frontera de la
 indiferència en
 la qual vivim
 submergides
 cada dia als
 nostres territoris,
 assenyalar als
 culpables*

Clavells en memòria dels qui han perdut la vida en el Mediterrani

futures. Pròximament hi ha previst fer una trobada a nivell andalús, possiblement a Màlaga, que reforci la nostra presència en la denúncia dels atropellaments i morts que tenim cada dia. També mantenim una estratègia de coordinació amb altres col·lectius, com la «Plataforma som migrants», o assistint a les jornades anuals a Cadis, que s'han dut a terme el passat 27 i 28 de novembre on es van presentar dades i recerques molt serioses sobre el tema [<https://www.apdha.org/media/informe-frontera-sur-2017-web.pdf>].

Des de València i Múrcia s'ha articulat el treball contra la repressió de les persones migrants a través de les campanyes locals i de la Campanya Estatal pel Tancament dels CIE i la fi de les deportacions. Des d'aquests espais s'articula la lluita contra el racisme institucional, exigint el tancament d'aquests centres i realitzant un treball de veedoria de DDHH. Les polítiques racistes es fonamenten en el control de les persones migrants, i sense el sistema pervers de deportació no seria possible. Per això es

Barceló i Air Nostrum (filial d'Iberia). No obstant això, fins a l'any passat, era Air Europa qui gestionava aquests vols.

Des de Barcelona, Entrepobles ens hem implicat en la iniciativa del Tribunal Permanent dels Pobles (TPP) sobre la vulneració dels DDHH de les persones migrants i refugiades, que expliquem en aquestes mateixes pàgines.

La gent d'Entrepobles seguirem als carrers i als mitjans denunciant al costat de molta altra gent, no callant, desobeint les lleis injustes per obeir als DDHH, perquè no volem ser còmplices d'aquestes polítiques, ni normalitzar el dolor de les nostres veïnes, perquè no ens volem posar ni ens posarem mai de part de l'opressor, de qui destrueix vides.

És necessari trencar aquesta frontera de la indiferència en la qual vivim submergides cada dia als nostres territoris, assenyalar als culpables, mostrar la nostra solidaritat i cridar amb força que un altre món sí és possible. ■